

Kiadóhivatal:
Kaposvár, Irinyi D.-a. 14.
Ide érkezőknek
az előfizetési pénzek.
Hirdetők és nyitási
költségek:

ELŐFIZETÉSI DÍJ
Egész évre 8 k. r.
Félévre 4 k. r.
Negyedévre 2 k. r.
Írjon cím: ára: 30 Bt.

SOMOGYI ÚJSÁG

Szerkesztőség:
Kaposvár, Irinyi D.-a. 14.
Ide küldendő a lap
címzett címére (Kaposvár)
Közlöny.

Bérmunkások küldo-
mányait nem fogadjuk el.

Készíteteket visszasz
nem adunk.

MÉGYEI ÉS HELYI-ERDEKŰ VÉGYES TARTALMU HETILAP

A „Kaposvári hivatalnokok társasköre“ hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint egyszer: SZERDÁN.

Telefon szám: 96.

Felelős szerkesztő és kiadó: POÓR SÁNDOR.

Telefon szám: 96.

Élet és eszmény.

(Praktikusok és idealisták.)

Nagy különbség van a középkori és a modern idealizmus közt. Az előbbi törekvésében, míg ellenben az utóbbi a kötelességén alapszik a föltétlen erkölcsi kötelesség érzete.

Nincsen kétség eziránt, hogy a modern idealizmus magasan áll az ő középkori elődje fölött.

Azonban ezen modern idealizmusnak veszedelmes ellensége támadt; ez pedig ezen hasznossági vagy érdek fanatizmus, a melylyel ma az ugynevezett praktikusok minden idealizmus mint az életre nézve haszontalan ellen küzdenek, sőt a mi még rosszabb, sajnálkoznak fölötte. Ők csak a haszonra néznek, amely őket minden tettüknél vezérli.

S ezen praktikusok viszik ma a főszerepet az élet minden terén; és sok követőjük és hívők is van.

Beszédük is nagyon hiszlgő és tetszetős is.

Azt kívánják tényleg a modern idealisták, hogy eszményeik szerint tartsa magát a világ; föllépnek mint igényteljes világjobbítók; minek folytán tolakodó legényekké válnak. Ezen idealisták ellen fordul a harc.

Ki lenne képes az életben mindenütt igazságosan cselekedni, mindig kötelességét teljesíteni és meggyőződését követni?

Hiszen az élet művészete abban áll, hogy mindenfelé tekintettel legyünk erre, is, arra is. Itt azután a fehéret őszintén nem közölhetjük, egyenes uton nem járhatunk, hanem keresnünk kell kerüloket, választani görbe utakat.

Igy hát arra tanítanak minket a praktikusok, hogy hajlékonyak legyünk, az adott viszonyokhoz alkalmazkodjunk, holott az idealisták mindenütt makacsnyaknak, kemény harczot kell küzdeniök, sőt még a viszonyokat is saját eszméikbe beleszorítani igyekeznek. Így lesz azután sajnálatra méltó emberré az idealista.

Folyton maga teremti magának a

kellemetlenségeket, oda ütődik mindenütt végre pedig mégsem ér el semmit; holott egy kis ügyességgel, hajlékossággal sokkal többre menne.

De hol is van az az ember, aki egész életén át kibírná azt, hogy minden perczen csak kötelességét nézze, mindenben a mit tesz, csak kötelesség érzetének engedelmeskedjék? Hiszen nehéz, nagyon nehéz a kötelesség törvénye, a mely annyi bonyodalomba hozza az embert, hogy egész élete csak folytonos kellemetlen, sőt reménytelen küzdelemmé válik.

Most az éppen a kérdés: vajlon jobban becsületesebben lehet-e élni a kötelesség vagy pedig a haszon közt; vajlon az életben többre megy-e a praktikus vagy az idealista?

Tudja-e kedves olvasóm, hová vezet utóvégre minden praktika, a melyet valami erkölcsi eszme nem vezérrel? Vezet az minden erkölcsi fogalom megbontásához, vezet az ember s az emberi méltóság megtagadásához!

T Á R G Z A.

A mire a férj nem gondolt.

A „Somogyi Újság“ eredeti tárczája.

(Folytatás.)

IV.

Felesége már teljes báli öltözkében pompázott. Mint a nők szokták mondani „jó napja“ volt. Tényleg jól is festett gyöngyökkel díszített sárga louis selyem ruhájában, csak az összeharmonizált a sárga színnek ellensége, a méreg piros rontotta hatásában. Mert az asszonyka arca rikított a piros festéktől, mit az elfojtott méreg, a harag festett rá.

Komikus látvány is volt, amint az asszonyka teljes báli öltözkében a méregtől kipirultan szekrényében idegesen keresgált és a szoba közepére kidobta, kivetett mindenféle asszonyi lim-lom, kalapok, fehérneműk a legkeletlenebbül bizonyították a bábeli torzvárván, hogy a hol nincs, ott ne keresse.

A családi tableaux, mely a férjek előtt eléggé ismeretes, éppen aproponra jött a férjnek. Míg az asszonyka dult-fult mérgében őt néma, szedben szalonképesen

telelte magát, már smennyire egy ósdi, viseltes Ferenec József kabát azárá tudja tenni az embert. Hogy aztán felöltözködött, még neki állt feljebb, hogy hát mi lesz, mikor mennek már?

Az asszonyka a méregtől szólni se tudott már.

— De hát mit keres édesem? — idegeskedett a férj és a télikabát majdnem rástolt már a föltött meleg szobában.

— Ugyan ne mérgesítsen még magam. Ha olyan kedves férj volna, már régen vehetett volna feleségének egy szép legyzőt. S a magas C hangon kezdő kitérés hova tovább pianóba olvadt bele, amint az elfojtott harag utat tört magának a megcredtek égünkék szeméinek csatornáis azok a mindig készenlétben levő asszonyi könnyek.

Őst arca cseppel sem árulta el megelégedését, sőt nagyon természetesen taláta meg a feleséget, amint eszébe jutottak találmányának első kísérletei, miket felesége ellopott legyzőjén vágott. A találmányok embere aztán hirtelen felalálta magát. Mentő ötleteivel egyidejűleg arca is mosolygóvá lett, amint hirtelen megszólalt:

— Igaz is a, majd el felejtettem... Haza édesem, igen! kedves, ügyes férje van. És belő kabátjából selyem papi-

rosba csomagolt díszes ébenfa legyzőt vett elő és nyújtja át feleségének. Az asszonyka könnyei egyszerre felszáradnak.

— Oh édes kis uram! Ugye nem haragszol, de mért is nem szóltál előbb?

— Dehogyan haragszom. Csak menjünk már — türelmetlenül kezdett. — Megnyullok már a téli kabátban, — és hogy aszavainak nagyobb nyomatékot adjon igazságtól nedves homlokát asekendőjével törölgette, de szeméi folyton a legyzőn csüngtek, mely már egy sárga selyem szallagon az asszony karján diszeltgett.

Édesem, az Istenért el ne vesszítse a legyzőt. Nagyon drág mulatság lenne — sugta még utóljára oda feleségének, amint a ruháiban voltak. A sok frakkos rendezők közül az egyik tágra nyílt szemekkel üdvözölte az asszonyt, de már a másik pillanatban a pálmaligetté varázsolt teremben keringőstek.

A fulbemaszó zene accordjai töltötték meg mindenütt az amugy is achés, különféle illattól terhes levegőt.

Új idegenül, kényelmetlenül érezte magát ismerős nélkül. Mindenütt nevető párok, hangos női kacaj, elfojtott süttögés amerre csak néz.

Csak a feleségét nem látja sehol. Savó színű szeméit a táncoló párok

Ti praktikusok csakis a haszonra, az önértékre akarjátok alapítani az életet; de kinek a haszna legyen itt döntő, midőn mégis az egyiknek a haszna csakis a másik embernek kára által elérhető?

Igy tehát a praktikusoknak nem marad egyéb hátra, mint az, hogy a hatalom döntse el mi legyen igaz és jogos.

Ők nem ismernek erkölcsi elveket, sem erkölcsi meggyőződéseket, a melyektől eltartani nem szabad, nem lehet. Ők csak a hasznossági s az okossági szabályokat ismerik, a melyek jobbaknak és használhatóbbaknak bizonyulnak, minél nyújtóbbak, tágíthatóbbak. Ez pedig oly emberre nézve, aki felismerte szellemi természetét, a legelviselhetőbb rabszolgaság, valamint nagyságának és méltóságának leggonoszabb elnyomása.

Valóban csakis az idealisták azok, akik az emberiséget, méltóságát és szabadságát megmentették és megőrizték az élet minden lesújtó és elposványosító hatalom ellen.

A jó, igaz és nemes, oly törvény, mely az ő magasztosságában és főnségében az ember fölött áll.

Ezen törvényhez mi így szólunk: te vagy az én kötelességem!

Oly emberi, oly kedves és jó ez a törvény, hogy még az ő legnehezebb követelése is örömmel tölti a szívet, erőt és boldogságot kölcsönöznek az életnek. Csakis a kötelességnek való engedelmisségében megtalálja az ember a jogot ahhoz, hogy magát megszabadítsa az emberi szolgaságtól, és ha kell az egész világnak felmondja az engedelmisséget!

Csak az erkölcsi életesszmény megszabadítja a lelket a vágyak és szenvedélyek bilincseitől, s erősíti a szívet,

hogy saját útján haladhasson, nem figyelve arra, mit szólnak mások.

Az akarat s a tett ezen idealistái egyuttal az igazi praktikusok e világon; ők azok, a kiknek igazi gondolatai, szavai és művei valóban tartósak még akkor is, a midőn mindaz, a mi a hasznosság, az önérték emberei gondoltak, beszéltek és tettek, már régen megsemmisült.

Mert ami nem jó, igaz és nemes, azt az istenség nem használhatja az ő világában; ő azt ledönti a multnak sirjába, hirdessék is az emberek bármily büszkén és győzelem biztosan az ő dicsőségét.

Cseleő József.

H I R E K.

— **Tisztelgések.** Dörner Zoltán, a kaposvári kir. törvényszék elnöke, a kuriai bírói csim és jelleggel történt kitüntetésre f. hó 15-én délelőtt tisztelgtek a kaposvári kir. törvényszék bírái és jegyzői kara Perczel Ákos kir. táblabírói vezetésével; délután 4 órakor a kaposvári kir. járásbírói és jegyzői kara Szendrődy Dénes kir. járásbírói vezetésével. Utánuk a kir. ügyészség tagjai Kulcs Sándor kir. ügyész vezetésével. Folyó hó 16-án délelőtt 11 órakor pedig a kaposvári ügyvédi kar küldöttsége dr. Haldecker Károly vezetésével. Az ünnepelt kuriai bíró igen meleg szavakban köszöntö meg a tisztelgők megemlékezését.

— **Adakozás.** Hornig Károly báró, veszprémi püspök, a karádi katolikus legényegyletnek 100 koronát adományozott.

— **Eljegyzés.** Csorb Lajos kaposvári kir. törvényszéki aljegyző f. hó 17-én tartotta eljegyzését Duchon Ödön szigetvári ügyvéd kedves és szép leányával, Irénnel. Minden jót kívánunk egy a jegypárnak, valamint az örömszülieknek.

— **Kinevezés.** A veszprémi püspök Baltási Kálmán okl. tanítót Kisberkibe kántor-tanítóra nevezte ki.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Kis Katalin csurgói születésű 19 éves leány legutóbb Kaposvárott szülőit Árva Imre mezőgazdasági pénztárnoknál. Egy darab idő óta bunkomor volt a leány, de nem panaszkodott senkinek sem. Folyó hó 14-én szűzán megmérgezte magát szublimát-oldattal, a mitől olyan rosszul lett, hogy alált állapotban szállították be a somogy megyei kórházba. Állapota súlyos, de nem veszélyes.

— **A közvesztélyes ab áldozata.** Csák Balázsné, egy szegénysorsú polgármesterny gyalogszerrel indult Nagybudjomból hazafelé, a honnét orvoságot vitt a patikából. Utakban egy nagy komondor kutya megtámadta és a szegény védtelen asszonyt úgy összemarta, hogy másnap reggel vérbe-fagyva találták meg az arra járó emberek. A megindított vizsgálat kiderítette, hogy a veszedelmes eb, a mely a szegény asszonyt halálra marta, Veszős István nagybudjomi gazda kutyája, egy közismert veszedelmes, vérengző vadállat, a mely már előzőleg is sok embert megmarta. A veszedelmes állatot nyomban lebunkosták, Veszős István ellen pedig megindították a vizsgálatot és reméljük, hogy elfogja venni méltó büntetését.

— **Szerencsétlenség.** Idős Kenedi József jakóhdósi lakos f. hó 15-én tartotta lakodalmát. Ezen alkalomból a lakodalomban jelen volt legények — szokás szerint — pisztolyai lövöldöztek. Ifju Kenedi János is csatlakozott a lövöldözéshez, de oly szerencsétlenül, hogy a lövés ifju Kenedi Józsefet találta és a 20 éves legény ott a lakodalmas népszem előtt nyomban meg is halt. — A hatóság megindította ifju Kenedi János ellen a vizsgálatot.

— **Ellopott hirdető-tábla.** A Kaposvári Körösolyász Egyesület hirdető-táblája a Korona-utca sarkán volt kifüggesztve. Valaki azonban — nyilván azon indokból, hogy, mert nincs jég, nem lehet korcsolyázni, így a táblára sincsen szükség — azt lefeszítette és elvitte. A rendőrség megindította a nyomozást az ismeretlen tettes ellen.

— **Kinevezés.** A király Vécsey Róbert kaposvári pénzügyigazgatóság titkárt, a kaposvári m. kir. pénzügyigazgatóság, pénzügyigazgatói helyettesül nevezte ki. Vécsey Róbert már évek során keresztül van városunkban, mint pénzügyi titkár; és úgy modora, valamint előzőkenysége és igazságos eljárása folytán osztatlan

V.

Felesége még talán az esti megzavart tété a tété folytatását álmodhatta a szűke reggeli homályba, mikor Őt néma csendben felöltözködvé, lopva magához vette a legyezőt és elkomolygott hasznáról. Feleségétől még az este elbúcsúzott, meghagyva neki, hogy csak két-három nap múlva jöjjön haza, mivel bevásárlásokat kell tennie találmányához. Elhagyta az igazi okot, hogy annál nagyobb legyen majd az asszony öröme, ha az eseményt hozzá magával haza.

A gyorsvonathoz körülbelül egy órája volt még, a mit arra használt fel, hogy hamarosan, még utoljára kipróbálhassa találmányát és egészen friss új, hangtől érintetlen lemezeket helyezzen el bennük. Hogy ezt megtehesse, le kellett előbb járnia a gépezetet. Brrrrr berregett a kis óra szerkezet az asztalon elhelyezett »Patent-legyezőben.

S a néma csendben hallható lett a phonograf ismeretes, töredesseti hangja... Vékonyan, gyöngén beszélt, de tisztán érthetően.

Őt oda sem figyelt az ördögös legyezőre, a lemezeket válogatta az alján beszűrődő szűke reggel gyér világításánál.

Egyesre süttőgő szerelmes szavak...

Izók... szenvedélyesek űtik meg fülét Bizonysosan hallucináció — gondolt magában, de már kezében tartja a legyezőt és egész köcsérel hallhatja saját gyalázatát. Ugyan abban a percében vasmarkának szorításától a legyező egyet roppan keze között. Benne maradt a sző, pedig még bennél akart. S a mint egy percére gyengébben fogta a legyezőt, a phonograf ismét működésbe jött, még volt benne párányi élet. Egy-két szerelmet izzó szó: Este hét órakor vár... szólt akadosan aztán egy faldalmas nyekkenés, a rugó megpattant.

Hallgass! Hallgass!... Ordít magából kikelve mint egy felőrültén s még egyik kezével fülét fogta, s a másikkal göröcsösen szorította a legyezőt, egyszer-kétszer meg-ránta a levegőben és aztán teljes erejéből a földhöz vágta... Te gyalázatlan! Te aljas, pokoli gondolat szülője... És a világra szóló találmány ezer darabban össze-törve feküdt a szoba padozatán...

Márcsai, 1906. december 31-én.

Karádi Emil

legelteti, majd hogy ki nem esnek űreikéből. S hirtelen aggodás űlt ki arcára, amint arra gondolt, hogy a felesége elveszthette a legyezőt. Könnyelműséggel vádolja önmagát meggondolatlansága miatt. Hába, az asszony csak asszony, szórakozott feledékeny — gondolta magában, amint a bálterem egyik oszlopához támaszkodik. Aztán már nincs nyugta, beleveggyúl a tánczolóik tömekegésbe, amint felesége keresésére indult.

Nagysokára úgy éjfél előtt még, végre rá bukkan feleségére a pálmafaktól elrejtett kis lugasban bizalmasan csvegvé azzal a fiatal emberrel, a ki a bálterembe bevezette volt. Az asszonyka csukott szemmel, cseresznye ajkalt nyitva fejeltve hallgatta a fiatal ember süttőgő szavait, a mint nonchalane módon, egy nagyvilági hölgy dicséretére valló kecsességével legyezgette magát.

Mikor a férj oda jött, abban a percben elhallgattak.

Csak épen a szemek beszélték haragosan, a rosszor érkezett férjhez. Nehéz köcsét le űt szivéről, hogy meglátta felesége kezében a legyezőt. Az asszonyka még nem akart haza menni, a férj elutasítását haza elő, ezzel mentegette magát. Ez aztán használt. És az asszonyka egy sokat mondó, jelentőségteljes pillantással búcsúzott el gyalájerjától.

elismerésünket vivta ki; miért is neki előléptetése alkalmából sok jót kívánunk.

— **Drága tölgyfa.** Majdnem hihetetlenül hangzik, azon Szigetvárról érkezett hír, hogy a nagydobozai erdőben írtás közben egy 400 éves tölgyfára találtak, a melyet 320 koronáért adtak el. Negysszáz év múlva az utókor nehezen talál a mai korban ültetett fák föl.

— **A javós.** Nagy Pál antalfalui lakó, már régóta gyógyíthatatlan betegségben szenvedett. Falukubéki tanácsára azután bement Nagykanizsára, de nem az orvoshoz, hanem Varga Borbála nevű javós asszonyhoz, kirel azt halotta, hogy minden betegséget képes meggyógyítani. A Javós asszony azután azt a receptet adta neki, hogy mivel pénz nincs nála, hát 9 nap múlva hozzon magával 9 forintot; adja azt ő neki ő majd a gráci zifra templomban misét szolgáltasson ezen összegért, és minden jó lesz, beáll a teljes gyógyulás. A nagykanizsai rendőrség azonban tudomást szerzett a dologról, és nemcsak a szabalek fogást akadályozta meg, hanem Varga Borbála ellen, kuruzsolás miatt az elfűrészt is megindította.

— **Gyászhr.** Özv. Klein Dávidné született Bauer Róza, városunk egy köztisztviselőben álló matrónája, folyó hó 16-án, 83 éves korában elhunyt, és nagy részvét mellett ment végbe temetése f. hó 17-én. Halálát gyermekei és nagy száma rokonsága gyászolja. Adjon az Isten neki békés nyugalmat.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Oszlányi Márton kaposvári lakó, nyugalmazott kir. segédtelekőnyvezető 19 éves fia Oszlányi Géza ügyvédírnok, a múlt hét folyamán forgópisztolytál mellé lölte magát. Gyógyítás végett beértesítették a somogy megyei kórházba. Élétbe maradásához igen kevés a reményesség. Tettéknek oka állítólag szerelmi bánat.

— **Megszökött orvosdász.** Majlács Ádám lengyeltóti lakó, ismert orvosdász, orvosdászat közben elfogták és följelentették a lengyeltóti főszolgabírói hivatalnál. A főszolgabírósság azután meg is idézte, de az idézést nem tudták neki kézbesíteni mert megszökött. A főszolgabírói hivatal elrendelte körözést.

— **Állásába visszahelyezett hivatalnok.** Rács István, a kaposvári kir. járásbírósság mellett működő bir. végrehajtó, a kaposvári kir. törvényszék, elsőfokú fegyelmi vétéségek miatt hivatalvesztésre ítélte. Felhívás folytán az ügy a pécsi kir. ítélőtábla felbontó fegyelmi tanácsa elé került. A kir. ítélőtábla fegyelmi tanácsa, a kaposvári kir. törvényszék fegyelmi tanácsának ítéletét megváltoztatta, Rács Istvánt hivatalába vissza helyezte; azonban szintén vétésnek mondotta ki és elítélte 200 kor. pénzbüntetésre.

— **Kinevezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Perczel Sarolta kaposvári lakos, okleveles elemi tanítónő, a kaposvári állami elemi iskolához rendes helyettes tanítónővé nevezte ki.

— **Nyugdíjazás.** A m. kir. igazságügyter Klestynszky Dénes igali kir. aljárásbíró nyugdíjazta.

— **Furfangos csalo inas gyermek.** Csengráti János, a Bataur-féle vasöntőde 9 éves inasa, furfangos csalásra veteledett. Ugyanis, megmérte egy huss filléres pénzdarabot és éppen olyan súlyú vaskarikákat készített. Ezeket azután a vasúti állomáson elhelyezett automatába bedobta és így szedte ki a képes levelezőlapokat. — De rajta vesztett mert csalását felfedezték. Ekkor már 14 vasdarabot használt föl, és 14 db. képes levelezőlapot szedett ki. A rendőrségnek előállították ugyan, de fiatal kora miatt ellene eljárást nem indítottak. Azt nem értjük, hogy mikor az oktatás

ügyi törvény az iskola köteles évet a 12 évig rendell el, hogy lehet az miszerint egy 9 éves gyermek, már inaskodhatik? — Így nevelünk azután a jövőnek csimere betörőket és tolvajokat, a melyeknek egy szép palántája, bizonyára a kis Csengráti János is.

— **Öngyilkosság.** Lengyeltóti János szigetvári csizmadia mester, megúván azt, hogy csak a bórkereskedők vagyona szaporításáért dolgozzon, elkeseredésében iszákosságra adta magát, mikor azután már erre sem tellett. fogta egyedül még meglevő munkaeszközét, a lábszját, kiment vele a vágóhidra, és ott arra fölakasztotta magát. Mire észrevették már meghalt.

— **Késelő suhanoz.** Ivelics Gyula szigetvári suhanoz, borbá temetve az egész józan eszt, az utózan erősen duhajkodott. Viczina József éjjeli őr és Staragovics városi rendőr be akarták kísérni Ivelics Gyula azonban, nemcsak ellenséggé vált, hanem elővette bicskáját és Viczina József fejébe szúrta bele. Nagy nehezen azonban még is letartóztatták és beállították a kaposvári kir. ügyesség fogházába.

— **A szerelem áldozata.** Ceglédi Károly kaposvári illetőségű lakatos legény, a közelmúltban elment Kaposvárról Veszprémbe, ahol munkába is állott. Ott azután bele szereltek egy leányba, aki nem viszonozta a 18 éves sziv szerelmét. Ceglédi Károly azután a miatti bánatában öngyilkos lett. A veszprémi rendőrség erre megküldötte egy jelentését, valamint az öngyilkos munkakönyvét a kaposvári rennörkapitányi hivatalhoz.

— **Vasutaink új egységes forgalmi és jelzési utasítása.** A forgalmi szolgálatra nézve a kereskedelemügyi miniszter új szabályzatot léptetett életbe és felhívta a magyar vasutak igazgatói értekezletét, hogy az új alapelvek és jelzési szabályok alapján a magyar vasutakra egységes új forgalmi és jelzési utasítást dolgoztasson ki. Az igazgatói értekezlet által kiküldött bizottság már befejezte munkálatait. Az új utasítások a régi már elavult és részben be nem tartható határozmányok kiküszöbölése mellett a hosszú évek során gyűjtött tapasztalatokat érvényesítve, olyan határozmányokat tartalmaznak, melyek a változott viszonyoknak megfelelő, a forgalom akadálytalanul és feltétlenül biztos lebonyolítását igyekezzenek biztosítani. Az új forgalmi és jelzési utasításokkal kapcsolatosan természetesen egyéb utasításokat, így a vonatkísérői, mozdonyvezetői, mozdonyfűtői pályadói, pályafelügyelők utasításokat és a személybiztonság megővésére vonatkozó szabályrendeletet is ujonnan szerkesztették és fogják kiadni. Az új utasítások az eddigi rendelkezések szerint az évi május hó elsején lépnek hatályba.

— **A Magyar Lant és Zenélő-Magyarország** társalapok idei 2-k száma voltaképpen a 303 ik. A lap vezércikke a miniszter zenei reformszemléivel foglalkozik, naplószerű rovata Erkel Lajos halálát, az Erdős-Prévost párbajt, Vecsey Feri hangversenyét, stb. tárgyalja; a külföld rovata a 150 éves Morzantról szól stb. Két zeneközleménye közül a magyar a kiadósabb; Rózsavölgyi Márk gyönyörű kesergője, a régi istetlen letét helyett Huber Sándor könnyű talpraesett átiratában. A »Holdfény szerenád« (Mondschein szerenád) edes dallama rávált híres szerzőjére, Néi Moretto, akitől az egész világon elterjedt »Hiowatha« című Intermezzo is való. A kettős zeneműfolyóirat ára negyedréc (12 szám 60 oldal modern közkedvelt zenével 3 korona, előfizetésnek Klöckner Ede zeneműkiadó vállalatához Budapestre József-körút 22/24. emeleteszék. Az érdekes és tartalmas kettős vállalatot olvasóink meleg érdeklődésébe ajánljuk.

— **Műszaki körökből vesszük a hírt,** hogy a Magyar Királyi Államvasutak Gépgyára a kisebb gazdák igényeinek kielégítésére az eddig gyártott lokomobil- és gőzcseplőgép-típusokon kívül a 2 $\frac{1}{2}$, 3 és 4 lőerejű lokomobilok és gőzcseplőgépek gyártását is megkezdte. — Amint hírlik az összes lokomobil-, gőzcseplőgép-, valamint benzinnmotor gyártmányok lényeges szerkezeti újításokkal látattak el, ami bizonyára érdekelni fogja a gazdálkodással foglalkozó olvasókörönségünket. Az Állami gépgyár vezérigénysége Budapestben, (V. Váci-körút 82.) szívesen nyújt levélbeli kérdőzókódésekre felvilágosítást.

— **Az erőkaz politikáját.** nem vessi már be népek gymra. Ma már nem a hatalom és az erő fitogtatásával, hanem az finomság, a jó ízlés, a kellemesség és okosság eszközeivel lehet csak hatni. Eklátans példát nyújt erre az Első alföldi cognacgyár r. t., a mely vállalatnak Kecskeméten készített barackvállalata, barackpálinkája és barackkrémje nemcsak finomak, de kitűnőek, nemcsak a jóízűsnek, de a pedáns ingyenes gasztroának is megfelelők. A Barackkhiradót pedig kíváratra ingyen és bérmentve küldi a gyárvezetőség.

— **A csatopátos feleségeket** Xantipének nevezük még maig is, pedig ez a házasríos asszonyka a híres görög bölcsnek, Szokratesznek a felesége 2400 év előtt élt. Róla és férjéről érdekesen ír az Endrei Zalán-féle »A Világ Történelme« 6. heti száma. Aki ezt az érdekes, népszerű előadás munkát meg akarja ismerni, kérjen mutatónyvyszámot, melyet bérmentve és ingyen küld meg a »A Világ Történelme« kiadóhivatala, Budapest, VI. Aradi-utca 8.

Irodalom.

Az ember testi és lelki élete, egyéni és faji sajátossága czímen Alexander Bernát és Lenhossék Mihály egyetemi tanárok szerkesztésében egy nagyszabású népszerű tudományos munka jelenik meg, melynek első füzeté most hagyta el a sajtót. A tudós szerkesztők neve a művelt nagykörönség legzárósebb rétegei előtt ismeretes és kezeséget nyújt arra nézve, hogy ez a munka közönségünk valódi szükségletét elégíti ki. A munka, mely hetenként megjelenő 40 füzetből áll, fölfeleli mindazt, a mit az ember test szerkezetéről és működéséről, az emlelmi munka természetéről, az ember faji sajátosságairól minden művelt embernek tudnia kell. A mellett teljes egészégtan keretében megismeri az olvasó az élet ellenségeit, a betegségeket, és az ellenők való védekezés módját, majd az egyszerű életmód szabályait is úgy, hogy a betegségben nem ijeszto rémet fog látni, hanem a való tudomány fegyvereivel sikeresen leküzdhető ellenséget csupán.

Amellett, hogy az ember testéről ily beható ismeretést nyújt a munka, a szellemi részt is fölfeleli és épen Alexander Bernát tollából ismeri meg az olvasó a lelki életet, majd Runschburg Pal dr. ideg orvos körvettit mindazt, amit a lelki élet rendellenességéről tudnunk kívánatos.

A munka kiadja az Athenaeum r. t. mely a tudomány népszerűsítése terén legutóbb a Technika Vivmányai című munkával szerzett nagy érdemeket. Az ember című munkát is páratlanul díszesen állítja ki, 470 szöveggép. huss színes és számos fekete műmelléklet kíséri lépten nyomon az érdekesen és zamatos magyarsággal megírt szöveget, mely hazánk legkiválóbb szakférfiai állították össze szerető gondnal haránk olvasó körönsége részére. A munka 40 füzetben jelenik meg, egy füzet ár 50 fill. Kapható minden könyvkereskedésben.

Gazdaszat.

Gyümölcsfák ültetése.

Irta: Mühle Vilmos főkertész. Temesváron.

A fák ültetése, nevezetesen a gyümölcsfák sokfelől isz ugyan ajánlva, mindazonáltal mégsem vagyunk képesek ezt elegendő behatárolt javasolni, mivel aránylag még mindig kevés, igen kevés lesz ültetve, noha jutányos árakon jól tenyésztett ültetvények kaphatók s ezek legtöbbje alig 5% kivétellel jól fogamzik s vigan tovább tenyész. Mégis találunk elég oly határokat és területeket, amelyek üresek, beültetlenek. Mennyi haszon, mennyi jólét volna ebből nyerhető!

Mindenféle fa, még a legközönségesebb lombfa is ad hasznót; de mennyivel több hasznót ad a gyümölcsfa. Románia az elmúlt évben e tekintetben törvényt hozott, amely úgy a nagy- mint a kisbirtokosokat kötelezi, egyelőre az utakmentén birtokrészeiket gyümölcsfákkal beültetni. Ezen ültetvényezésnek azonban magastörzű gyümölcsfákkal kell történni. A legnagyobb részben az 8 kiváló jó Domnista és Kruzeszta helyi almafajváltozatokkal, továbbá körtefa és szilvafával, amelyikkel a kisbirtokoknak mellékjövdelem lesz biztosítva; de ezzel egyidejűleg nemcsinál a szép iránti érteket is. mert a fákkal beültetett ország, megyei és községi élénkíti és szépíti az egész környeket. Nagyon ajánlatos volna, nálunk Magyarországon is az utmenti faültetést kötelezővé tenni.

A fák késő őszi — novemberbeni ültetése a legcélszerűbb, mivel az őszi ültetvényezésnek különféle előnyei vannak s az őszi ültetett fák szebben fogamznak s már az első évi érdejlésben hajlanak. Ezideig a tavaszi ültetés volt mindig szokásban s mindannak, amit őszzel el nem lehetett ültetni, annak tavasszal kell megtörténni.

Hogy a fák mentől biztosabb fejlődésétőlünk telhetőleg előmozdítsuk, tartsuk be a következő szabályokat:

Az ültetési gödröknek mentől nagyobbaknak s mentől mélyebbeknek kell lenni; legalább 1 m. széles s vagy 80 cm. mélynek. Minden egyes gödrőhöz adjunk egy jó nagy rész tápduc jó földet, hogy a gödr ezzel egészen megteljen; az ültetvény akkor állítandó be a gödrőbe, midőn ez háromnegyed részben jó földdel már meg volt töltve. Ekkor állítsuk csak be a fát, töltjük ki a gyökerek közötti ürt finom apró, avagy jól összeaprított földdel szorosan, típusjuk meg a gyökereket fedő talajt óvatosan, óntsunk minden egyes fa gyökerére a magasságból 2—4 kanna vizet, hogy a föld szorosan a gyökerekhez tapadjon s ezek között üresség ne maradjon, csak ezután töltjük meg a gödröt véglegesen, hantoljuk fel a földet a törzs körül s a magasságot tányérszerűre alakítsuk. Ekkor a fának egyenesen és helyesen kell a talajban állania, sem mélyebben, sem magasabban, csak úgy, amint eddig a faiskolában állott, mégis jobb ha vagy 3—4 cm. mélyebben lesz ültetve, mint aszólott volt. Földelő, hogy minden fa jó talajban legyen ültetve jól megöntözve, az ültetést követő évben is folyton nedvesen legyen tartva, a forró nyári hónapokban többször erősen meg kell ezeket öntözni. Nagyon előnyös minden egyes fának támaszt azaz karót adni, hogy szél és vihar gyökereiben meg ne mozgathassa, mely körülmény a friss gyökerek elromlását, eltörését vonná maga után, de egyzersmind a fát sebezzen terítje a védi minden ellen.

Az ültetés előtt a megérett gyökereket végeit simára vágjuk el éles késsel.

A fák koronáigait, ha az ültetés őszzel történt, nem kell visszavágni, csakis tavasszal, de mindig éles késsel, az almatermésűeknél, mint pl. az alma, körte, birs

stb. kevésbé, a csonthejas termésűeknél, mint a kajszinbarack, ősi barack, cseresnye, szilvaféléknél jobban, mélyebben.

Ami magát a faalakot illeti, azt a helyi viszonyok s követelményekhez kell alkalmazni. Ujabbi időben a feltörzsekre fordítanak nagy gondot.

A magastörzs. A magastörzs a legjobb s legcélszerűbb alak faiskolák és utmenti ültetésre. Mezőkön, legelőknél, határokon, szóval mindenütt, ahol marnajárás van, ahol is 8 m. távolságra ültetjük ezeket egymástól.

A feltörzs. ma már jobban lesz parolva, amit valóban meg is érdemel. A magastörzshöz viszonyítva a feltörzsnek tagadhatatlanul különféle előnyei vannak. Könnyebben fogamzik, vidámabban tenyészik tovább, korábban lesz termékeny, többnyire szebb gyümölcsöt terem, szél és viharoktól kevésbé szenved, a termés pedig könnyebben, jobban s gyorsabban szedhető le. Előnyei sokfélék s minden körülmények között mindjobban érvényesülni fognak. A feltörzsek ültetési táva átlag 6—7 m.-re tehető.

A törpefa. bokor- vagy gualaak, kis kertekben, kisebb területeken, szűk helyeken határozottan a legcélszerűbb alak s hamarosan szép tiszta s jól kifejlődött gyümölcsöt terem s egyre jobban jobban lesz ajánlva. Bokoralakukat 4 m. egymástól távra ültessük. Szűkebb helyekre nagyon ajánlatos a gualaak, különösen az oszlopdad gualaak almáit; de kiválóan az ilyen körtefák, mely utóbbiak ezen alnaknak igen jól megfelelnek s finom csemegegyümölcsöt szolgáltatnak. Az alakított fák, mint a virányos füzérfa, a szárnyas cseletes redélyfa stb. különféle alakuk ugyan a legszebb és legfinomabb termést adják, azonban határozottan csak urasági és díszkertekbe illők, ahol ügyes gyakorlatot egyen mindig kézni van, aki a fák további fejlődését irányítja, ezeket megmetszi, termésre készíti, alakítja, csakis ily helyekre ajánlhatók. Aki ezzel nem rendelkezik, ültesse inkább a helyi szokásos fákat.

Legnagyobb figyelem fordítandó a fajválasztásra! A faiskolatulajdonosnak csakis a legalkalmasabb fajokat szabadna szaporítani, első sorban a honi, ezután a helyi s végül az általánosan jónak bizonyult asztali fajokat; mivel számtalanszor megtörténik, hogy az oly sokszor felmagasztalt fajokat; mivel számtalanszor megtörténik, hogy az oly sokszor felmagasztalt fajok más fekvésben, más éghajli viszonyok között nem mindig válnak be.

Az alma nemzetszázadati tekintetben a legfontosabb gyümölcs, többnyire ez lesz ültetve, s majdnem minden országnak minden vidéknek megvan a maga különleges, valóban jó faja így pl.: Erdélynek a Batul, Krassó-Szörénynek a Masáncki, az Alföldnek az Apafi és a Török-Bálint Stettini, Szlavóniának a Szreika, Tirolé a Rozmaring, Botzené a fehér Calvil, Csehországé a Tafotalma stb.

A körte meló testvére az almának, ezért a legcélszerűbb közt elterjedésnek örvendő. Sokoldalú előnyei következtében az asztali gyümölcsök királynéjának van elismerve s egyike a legjobb gyümölcsöknek; melyet anyaföldünk termel. Heyses fajválaszték mellett lehet gyümölcsünk júliustól ápriliséig amelyek minden kívánságnak megfelelnek, mivel ennél a fajok és félések száma rendkívül változatos; mely körülmény arra mutat, hogy kitartás és előszeretettel fáradozunk ezen gyümölcsfaj további tökéletesítésén és nemesítésén. Már most is vannak fajok, melyek íz és finomság tekintetében minden eddig létezőt fölülmúlnak. A körtefa jobb fekvést és mélyebb telelánytalajt kíván, mint az almafa, mely utóbbi mindenütt, még mabaslatozon is elég jól tenyész, ahol a körtefa boldogulására már nincsenek meg az általa igényelt követelmények.

(Folyt. köv.)

12. sz.

1906. vhtó.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bir. végrehajtó oszennel közhírré teszi, hogy lengyeltóti kir. járásbírósnak 1905. évi V. II. Sp. I. 415/8. sz. végzése folytán dr. Berzsenyi Gerő ügyvéd által képviselt Czmerk Mihály volt lengyeltóti, jelenleg boglári lakón felperes részére Buttner Aladár lengyeltóti lakós alperes ellen 230 kor. tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 6423 koronára becsült ingóságokra a lengyeltóti kir. bíróság 1905. V. 240/2. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglalattól követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Lengyeltóti községben, és folytatólag Fonyód földtelepen leendő megtartása 1906. évi február hó 5. napján délelőtt 10 óra kitűztetik, amikor a bíróság lefoglalt egy benzín motor, esőplő szekrények, különféle gép alkatrészek, daráló- és őrő gép, permetezők, különféle kézi szerszámok és szobabutorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Felbírnatk mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítettetéshez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetmények a bíróság tábláján történt kitűzéstől számított.

Kelt Lengyeltóti, 1906. jan. 20. án.

KESZTHELYI ISTVÁN,
kir. bir. végrehajtó.

+ Soványság +

Az egyedüli eredménytől kísért szer
a dr. WILLIAM HARTLEY
— tanár —

Amerikai erőtáppora

Soványság tartós, szép telt testi idomokat nyernek. Hölgyek remek keblet. 6 hét alatt 20 kiló gyarapodásért jótállók. Veszegénység, sápkór, sápkór, idegeség és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen szer. Kiténtetve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országhól. Dobozonkint 1 frt. 10 kr. Használati utasítással. Főraktár

Zeisler Mór V.

BUDAPEST,

VI., Podmaniczky-u. 61. II. 20.

Egészen ingyen vásznak

nem kapni sehol, de sikerült nekem több ezer vég Oyama-vásznal kitűnő minőségben megvásárolni, melyek ugy fehéreneműekre, valamint ágyszatokra nagyon ajánlatnak és azokat kb. 80 rófia végekben majdnem ingyen és pedig:

1 vég Oyama-vásznal jó minőségben	3 frtért.
1 vég Oyama-vásznal finomabban	4 "
1 vég Oyama-vásznal legfinomabban	5 "
1 vég 50 rófia kiváló minőségű Oyama-vásznal	frt 7-50
1 vég damask gradli legfinomabb minőségben	" 5-50
1 vég lepedő-vásznal, nagyon tartós	4 frtért.
1 vég Oxford, sötét és világos színben, nagyon erős, férfi ingre és ágyszatokra	5 frtért.
1 vég kanavász, rózsaszín, sötét, világoskék- és piros színben, lila csíkokkal, nagyon jó minőség	4 frtért.
1 vég kanavász, rózsaszín, sötét, világoskék, piros, lila csíkokkal, kiváló jó, finom minőség	5 frtért.
1 vég Chiffon, nagyon jó minőségben	4 frtért.
1 vég Chiffon, legfinomabb minőségben	5 frtért.
1 drb. női ing, finom vásznal	50 krért.
1 " " " szépen díszítve bármely nagyságban, kiváló finom vásznal	75 krért.
valamint damask és kávéterületeket	2-4 frtig.
- csak én szállíthatok ingyen csomagolás és utánvét mellett.

Weisz B.
BUDAPEST,
Csengeri-utca 72.

Legjobb Gyógy Cognac

126-52 **CAMIS és STOCK**

Triesti cognac gyárosoknál kapható.

1 nagy üveg ára 5 korona, 1 kis üveg 2 korona 60 fillér.

Somogyvármegye vezérképviselője:

Sattler Nátán Kaposvár, Fő-utca.

A háziaszony gondoskodásán múlik a család üdve, boldogsága!

A Kathreiner-féle Kneipp-malátá kávé

Kathreiner előállítási módszere révén kellemes ízű, az egészséget előmozdító és olcsó, ez által a legmegbecsülhetetlenebb előnyöket nyújtja minden háztartásnak!

Minden vásárlásnál hangrúgósok kifejezetten a Kathreiner nevet és csak eredeti csomagokat kérjünk Kneipp páter védjeggyel.

Az ipar csodája!

Csak 7 koronáért készítek mérték után egy remek szabású, divatos férfi nadrágot, egy csődtümegekből származó nagyon finom és tartós fekete, sötét, szürke vagy barna posztóból. Mértéknek elegendő a nadrág belső hossza és a hasbőség.

LICHTMANN SÁNDOR
szabómester
BUDAPEST, Rottenbiller-u. 4/B.
Félemelet.

Videki rendelések pontosan eszközöltetnek utánvétellel. — 2 nadrág rendelésnél bérmentve. Minták a nagy költség miatt nem küldetnek.

ZILZER JOHANNA

30 éven át kitűnnek bizonyult, közkedvelt

arczenőcse

eltávolít mindennemű szépséghibát, nevezetesen: szep-
lőt, májfoltokat, az orr és kéz vörösségét, a az arcznak
késő korig egészséges, rózsás színt kölcsönöz. Ára:
1 nagy tégely 2 kor. 40 f., 1 kis tégely 1 kor. 20 f.
a hozzávaló szappan 1 drb. 60 fillér. Biztos hatásért jótállók.
Kitűnő hajnövesztő kenőcs minden e szakba vágó dolog szintén kapható.
Szétküldések a világ minden téjé felé utánvétellel. Valódi minőségben
kapható:

Zilzer Herminánál

BUDAPEST, VI., Király-utca 70/Z.,
valamint minden gyógyszerárban és droguériában.

Somogy-Csepelyi Önszegélyző Szövetkezet

az 1905. évi október hó 29-én tartott rendkívüli közgyűlésén kimondotta, hogy az 1906. évi január hó első felében megtartott leltározás után felszámol, ennél fogva

az 1906. évi január hó 28-án d. u. 3 órakor

== rendes közgyűlést ==

fog tartani, melyre a tagokat tisztelettel meghívja, hogy az évi működésről az igazgatóság beszámoljon.

T Á R G Y:

- 1) A leltár eredmény.
- 2) A mérleg bemutatása.

Miután a felszámolás már kimondatott, felszámolókul a kaposvári kir. törvényszék által az igazgatóság tagjai kirendeltetnek. Ennél fogva felhívják a szövetkezet hitelezőit, hogy követeléseiket jelen hirdetésnek harmadszori közzétételétől számított 6 hónap alatt ezen szövetkezet felszámoló-bizottságának jelentsék be.

Csepely, 1906. évi január hó 9-én.

Felszámoló-bizottság.

Gőzcséplőkészletek 2½-től 12 lóerőig, benzinmotorok, szalmaprések gőzhajtásra, aratógépek és egyéb mezőgazdasági gépek

legujabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

A Magyar Kir. Államvasutak Gépgyáranak
Vezérügynökségénél

== BUDAPEST, V., Váci-körút 32. ==

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.